

Віктор Іванович Шпак

**УПРАВЛІННЯ  
СУЧАСНИМ  
ВИДАВНИЦТВОМ**

Навчальний посібник

Київ  
ДП «Експрес-об'ява»  
2019

УДК 655.1/.3(075.8)  
Ш 83

**Рекомендовано до друку рішенням  
Вченої ради Інституту журналістики  
Київського університету  
імені Бориса Грінченка  
(протокол № 1 від 27 вересня 2018 р.)**

**Рецензенти:**

*Ю.В. Бондар – кандидат політичних наук, завідувач кафедри соціальних комунікацій Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка;  
Л.Г. Масімова – кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка;  
В.Л. Іващенко – доктор філологічних наук, заступник директора, професор кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка*

**Шпак В.І.**

Ш 83 **Управління сучасним видавництвом : навчальний посібник / В.І. Шпак. – К. : ДП «Експрес-об'ява», 2019. – 368 с.**

ISBN 978-617-7389-11-7

У навчальному посібнику дана характеристика сучасного видавничого ринку України, розглянуто основні засади видавничої діяльності, проаналізовано види та структуру видавництв, наведено матеріал по системі регулювання та управління видавничою діяльністю, визначені особливості трансформації видавничої діяльності в сучасних умовах. Особливу увагу приділено: змісту, основним етапам та управлінню редакційно-видавничими процесами; системі планування у видавництві; управління витратами і цінами; започаткуванню видавничого підприємства.

Книга призначена для студентів редакційно-видавничих спеціальностей, видавців-практиків, всіх, хто цікавиться видавничою галуззю.

УДК 655.1/.3(075.8)

# З М І С Т

|   |     |
|---|-----|
| ПЕРЕДМОВА .....   | 6   |
| Розділ I. ВИДАВНИЧА СПРАВА В УКРАЇНІ.....   | 9   |
| 1.1. Основи видавничої діяльності .....   | 9   |
| 1.1.1. Сутність сучасної видавничої справи .....                                      | 9   |
| 1.1.2. Законодавча база України щодо видавничої справи .....                          | 13  |
| 1.1.3. Обов'язки і права видавництва.....   | 18  |
| 1.2. Сучасний стан видавничої галузі України.....                                     | 22  |
| 1.2.1. Видавнича справа як різновид<br>підприємницької діяльності. ....               | 22  |
| 1.2.2. Сучасний стан видавничого бізнесу .....  | 33  |
| 1.3. Види та структура видавництв .....   | 54  |
| 1.3.1. Види видавництв.....   | 54  |
| 1.3.2. Структура видавництв. Видавничі посади.....                                    | 57  |
| 1.3.3. Система підготовки кадрів .....  | 70  |
| Використані джерела та література.....  | 75  |
| Розділ II. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ<br>ВИДАВНИЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....                           | 81  |
| 2.1. Трансформації видавничої галузі в сучасних умовах.....                           | 81  |
| 2.1.1. Науково-технічна революція та інновації<br>сучасної видавничої діяльності..... | 81  |
| 2.1.2. Світовий досвід розбудови видавничої галузі .....                              | 91  |
| 2.2. Система управління видавничою діяльністю .....                                   | 103 |
| 2.2.1. Системи регулювання видавничої діяльності.....                                 | 103 |
| 2.2.2. Основні функції управління видавництвом .....                                  | 127 |
| 2.3. Зміст та основні етапи редакційно-видавничого процесу ...                        | 134 |
| 2.3.1. Підготовчий етап.....  | 136 |
| 2.3.2. Редакційний етап .....   | 141 |
| 2.3.3. Виробничий етап .....  | 147 |
| 2.3.4. Поширення та реклама .....   | 152 |

|  |     |
|--|-----|
| 2.4. Управління редакційно-видавничим процесом.....          | 158 |
| 2.4.1. Взаємовідносини видавництва з авторами.....           | 158 |
| 2.4.2. Методи управління редакційно-видавничим процесом..... | 166 |
| 2.4.3. Договори у видавничій діяльності .....                | 175 |
| Використані джерела та література.....                       | 189 |

Розділ III. ВИДАВНИЧЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ  
УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 195

|   |     |
|---|-----|
| 3.1. Видавниче планування. Управління персоналом у системі видавничого планування ..... | 195 |
| 3.1.1. Сутність, цілі, етапи, загальні принципи та методи планування .....              | 195 |
| 3.1.2. Система, типи та методи планування .....   | 201 |
| 3.1.3. Кількісні одиниці виміру видавничої продукції.....                               | 209 |
| 3.2. Планування видавничої діяльності .....   | 216 |
| 3.2.1. Тематичне планування .....   | 216 |
| 3.2.2. Оперативне планування. Видавничий портфель .....                                 | 220 |
| 3.2.3. План потреби в папері і палітурних матеріалах .....                              | 228 |
| 3.3. Фінансово-економічні аспекти видавничого планування ...                            | 236 |
| 3.3.1. Планування показників по праці і заробітній платі ...                            | 236 |
| 3.3.2. Планування маркетингу .....  | 241 |
| 3.3.3. План за основними показниками фінансово-економічної діяльності.....              | 250 |
| 3.3.4. Інвестиційне планування. Цілі, структура та зміст бізнес-плану.....              | 255 |
| Використані джерела та література.....  | 264 |

Розділ IV. ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ  
ВИДАВНИЦТВОМ .....

|  |     |
|--|-----|
| 4.1. Основні показники видавничої діяльності .....               | 267 |
| 4.1.1. Видавничі витрати, собівартість видавничої продукції..... | 267 |
| 4.1.2. Оптимізація витрат. Точка беззбитковості .....            | 276 |

---

|  |     |
|--|-----|
| 4.1.3. Сутність категорій: дохід, прибуток,<br>рентабельність .....  | 282 |
| 4.2. Ціноутворення та оподаткування видавничої продукції .....   | 288 |
| 4.2.1. Формування ціни в практиці видавничої діяльності .....  | 288 |
| 4.2.2. Оподаткування підприємств книговидавничої<br>галузі .....   | 290 |
| 4.3. Видавниче підприємництво .....  | 293 |
| 4.3.1. Організація підприємницької діяльності .....  | 293 |
| 4.3.2. Реєстрація видавничої діяльності .....  | 300 |
| Використані джерела та література .....  | 303 |
| ГЛОСАРІЙ .....   | 307 |
| ДОДАТКИ .....  | 323 |
| <i>Додаток А.</i> Перелік одержувачів обов'язкового безоплатного<br>примірника видань України .....  | 323 |
| <i>Додаток Б.</i> Еволюція понять «підприємець»<br>і «підприємництво» .....  | 327 |
| <i>Додаток В.</i> Випуск книг і брошур в Україні (1991–2017 рр.) ...   | 331 |
| <i>Додаток Г.</i> Випуск видавничої продукції в Україні<br>в 2017 році .....   | 332 |
| <i>Додаток Д.</i> Випуск газет в Україні у 1991–2017 рр. ....  | 334 |
| <i>Додаток Е.</i> Податкові пільги з книговидання,<br>що визначені втратами доходів бюджету<br>за групами Довідника податкових пільг ..... | 335 |
| <i>Додаток Ж.</i> Ставки податку на додану вартість<br>для видавців у країнах ЄС, 2016 р. ....   | 337 |
| <i>Додаток И.</i> Методи організаційного планування (прикладі) ...   | 340 |
| <i>Додаток К.</i> Формати книжкових видань .....   | 341 |
| Формати журнальних видань .....  | 342 |
| Формати газетних видань .....  | 343 |
| Найбільш поширені формати .....  | 343 |
| <i>Додаток Л.</i> Методика визначення обсягу авторського<br>і видавничого оригіналів .....   | 344 |

|   |     |
|---|-----|
| <i>Додаток М.</i> Приклад розрахунку плану руху<br>видавничих портфелів.....  | 348 |
| <i>Додаток Н.</i> Приклад розрахунку необхідної кількості<br>паперу на блок книги.....  | 350 |
| <i>Додаток П.</i> Розрахунок необхідної кількості паперу<br>для видання з використанням ваги метричної стопи<br>(1000 паперових аркушів)..... | 353 |
| <i>Додаток Р.</i> Основні характеристики палітурного картону .....  | 354 |
| <i>Додаток С.</i> Приклади розрахунку кількості картону<br>для палітурок видання.....   | 355 |
| <i>Додаток Т.</i> Розрахунок кількості покривних<br>палітурних матеріалів на видання.....   | 357 |
| <i>Додаток У.</i> Приклад наказу та штатного розкладу<br>видавництва.....   | 358 |
| <i>Додаток Ф.</i> План фінансових результатів .....   | 359 |
| <i>Додаток Х.</i> План балансу доходів і витрат.....  | 360 |
| <i>Додаток Ц.</i> Структура плану грошових потоків (приклад).....   | 361 |
| <i>Додаток Ш.</i> Платіжний календар .....  | 363 |
| <i>Додаток Щ.</i> Функції системи управління<br>інвестиціями підприємства.....  | 364 |
| <i>Додаток Ю.</i> Класифікацію доходів від звичайної діяльності ...   | 366 |
| <i>Додаток Я.</i> Розрахунок і розподіл загального<br>та чистого прибутку.....  | 367 |

Навчальне видання

Шпак  
Віктор Іванович

УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ  
ВИДАВНИЦТВОМ:  
книга редактора

Підготовка видання до друку  
*Лілія Ребрик*

Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 23.  
Тираж 300 прим. Зам. № 01.16-19

Видавець  
ДП «Експрес-об'ява»  
вул. Гоголівська, 22-24, Київ-54, 01054.  
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи  
серія ДК № 4770 від 23.09.2014 р.

Виготовлювач  
Видавництво "Фірма" ІНКОС"  
04050, м. Київ, Пилипівський пров., 4  
Свідоцтво №2006 від 04.11.2004